

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Par centralizēto eksāmenu kultūrā un mākslā 2024./2025.m.g.

2025.gada 7.aprīlī

Vita Jaunozola
Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākā eksperte
Ilze Mazpane
Metodiskā atbalsta nodaļas vecākā eksperte – valsts metodiķe

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena norise

- «Eksāmena norises darbību laiki».
- Eksāmens notiek 2025.gada 16.maijā tiešsaistē.
- Eksāmenam pieteiktas 96 mācību iestādes, 581 kārtotāji (489 kārtoja 2024.gadā)
- Piekļuves nosacījumi iesniegti, vērtējumi sistēmā

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Gatavošanās eksāmenam

Dienu pirms eksāmena - 15.maijā – <https://eksameni.vps.gov.lv> pieejami eksāmena 2.daļas trīs citāti/temati.

Skolēni veic sagatavošanās un izpētes darbu.

1. Izvēlas vienu no piedāvātajiem citātiem un konkretizē tematu, kas no tā izriet.
2. Formulē savu radošo ideju un nosaki sava mākslas darba vai kultūras notikuma mērķi un mērķauditoriju.
3. Sameklē un izpēta radošo risinājumu piemērus Latvijā un pasaulē tam, kas jau par šo tematu ticis īstenots kultūras jomā.
4. Apzini savas idejas realizācijas iedvesmas avotus (esošie mākslas darbi vai kultūras notikumi, procesi, informācijas avoti, vispārīgi emocionāli un intelektuāli iedvesmas avoti – daba, sadzīve, intervijas un daīlliteratūra utt.).

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Gatavošanās eksāmenam

- Skolēns izvēlas vienu un var gatavoties pēc matricas.
- **!!! Uz eksāmenu NEKO LĪDZI NEŅEM**
- Darba vadītājs un novērotājs ir atbildīgs, ka eksāmena laikā nekādi resursi netiek izmantoti.
- Eksāmenam nepieciešamas austiņas, A4 lapa uzmetumam

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Vērtēšanas procedūra

- Eksāmena vērtēšana **5.- 11.**jūnijs.
- 5.jūnijs – standartizācijas sanāksme
- 1.daļu – vērtē viens vērtētājs
- 2.daļu – vērtē savstarpēji nesaistīti divi vērtētāji
- 3.vērtējums 2.daļai, ja liela vērtējuma amplitūda
- zemsliedzīga vērtēšana (darbiem ar mazāk kā 19.9%)

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Vērtējums

- **20%** sliekšnis, lai saņemtu sertifikātu.
- Sertifikāti – **3.jūlijā**.
- Skolēnam tiesības mēneša laikā apstrīdēt vērtējumu, iesniedzot elektroniski apelāciju (sākot ar 3.jūliju)
- Apelācijas darbus izskata divi eksperti, rezultātu paziņo mēneša laikā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Metodiskā palīdzība gatavojoties eksāmenam

Eksāmena uzdevumi tiek veidoti pēc izstrādāta parauga jeb matricas

Iepriekšējo gadu eksāmenu uzdevumi, vērtēšanas kritēriji

<https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-uzdevumi>

<https://skolo.lv/mod/book/view.php?id=83482045>

Eksāmena paraugs ar vērtēšanas kritērijiem (SLA) un atbilžu piemēriem

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/57197D6C-4AF9-4F82-BF19-25D527D25821/view?preview=57197D6C-4AF9-4F82-BF19-25D527D25821>

Eksāmena programma

<https://www.visc.gov.lv/lv/valsts-parbaudes-darbu-programmas>

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Metodiskā palīdzība gatavojoties eksāmenam

Ieteikumi gatavojoties eksāmenam 2022./2023.m.g.

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclclefindmkaj/https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/metmat/metiet_gatavojoties_ce_kult_maksla_al.pdf

Māksliniecisko izteiksmes līdzekļu atgādnēs:

Teātris:

https://skolo.lv/pluginfile.php/76619996/mod_resource/content/1/genially.html

Mūzika:

https://skolo.lv/pluginfile.php/76619999/mod_resource/content/1/genially.html

Vizuālā māksla:

https://skolo.lv/pluginfile.php/76620005/mod_resource/content/1/genially.html

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena uzbūve (matrica) 1.daļa

Uzdevuma veids	Saturs
Atbilžu izvēles jautājumi.	Kultūrvēsturisko periodu pazīmes. Kultūras teorijas pamati.
Atbilžu izvēle ar īsaajām atbildēm	Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi atbilstošā perioda konkrētajā darbā. Mākslu valoda (mūzika: teātris: vizuālā māksla)

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena uzbūve (matrica) 1.daļa

Uzdevuma veids	Saturs
Latvijas laikmetīgās mākslas darba analīze. Izvēlas vienu no piedāvātajiem 3 mākslu veidiem: teātris (fragments) mūzika vizuālā māksla un attiecīgo komentāru.	Laikmetīgā māksla un tās mijiedarbība ar kultūras un sociālajiem kontekstiem. Atpazīt 20. 21.gs. virzienu un iezīmes, kas par to liecina. Saskatīt atsauci uz kultūrvēsturisko periodu/stilu. Analītiskais komentārs par darbu.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena uzbūve (matrica)

1.daļa

Uzdevuma veids	Saturs
Starpdisciplinārā mākslas darba analīze (video, intervija ar mākslas darba autoru, skatītāju viedokli, konteksta fakti) <i>Latvijas jaunākā laikmetīgā māksla</i>	Analītiskā spriešana: prasme sasaistīt mākslas darba formu un saturu, formulējot pamatotu viedokli par mākslas darba ideju. Prasme analizēt starpdisciplināru mākslas darbu izteiksmes līdzekļus.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmena uzbūve (matrica)

2.daļa

Mākslas darba vai kultūras notikuma **idejas piedāvājums**, kas risina sabiedrībai **aktuālo problēmu**: tematu skolēns **patstāvīgi atvasina** no piedāvātā citāta/temata.

Kultūras projekta pieteikuma veidne, kas atklāj:

- 1)** prasmi pamatot savu aktuālās problēmas risinājuma versiju ar mākslas darba / kultūras notikuma palīdzību (pētnieciski radošais aspekts);
- 2)** producēšanas pamatprasmes (izpratne par mērķauditoriju, īstenošanas procesu un rezultātiem);
- 3)** izpratni par kultūras procesiem pasaulē un Latvijā.

*Atskaites punkts saturam: pēdējo divu – trīs gadu **aktuālās diskusijas** par sociālajiem un kultūras procesiem **Latvijā** (Satori, Delfi, Rīgas Laiks, Punctum, Domuzīme).*

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts (4 punkti)
Raksturo mākslas darbā izmantotos mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, uzbūvi, stilistiskās iezīmes.	Veido spriedumus par mākslas darbā izmantotajiem izteiksmes līdzekļiem, stilistiskajām iezīmēm un tā uzbūvi, izmantotajiem materiāliem un tehniku.
Interpretē mākslas darba ideju	Interpretē mākslas darbā pausto ideju, formulējot darba autora nolūku, attieksmi un ņemot vērā saikni ar kultūras kontekstu. Interpretē mākslas darbā pausto ideju, veidojot sakarības starp darba formu un saturu. Savu viedokli pamato, veidojot sakarības starp personisko viedokli un mākslas darbā pausto vēstījumu.
Pamato savu viedokli, ņemot vērā citu autoru viedokļus.	Definē savu pozīciju – piekrītu/ nepiekrītu un skaidro savu viedokli, papildinot/pretnostatot otrajā viedoklī izmantotos argumentus. Pamato savu viedokli un piedāvā savu versiju, izmantojot faktus ārpus piedāvātajiem.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts (4 punkti)
Interpretē darbā pausto vēstījumu	Interpretē mākslas darbā pausto vēstījumu, veidojot sakarības starp darba formu, saturu un ideju. Interpretāciju veido, ņemot vērā mākslas darba tapšanas kontekstus, - 4 punkti Raksturo minētā konteksta mijietekmi ar mākslas darba vēstījumu.- 4 punkti
Mākslas darba vai kultūras notikuma iecere	Ieceres apraksts atbilst mākslas darba vai kultūras notikuma mērķim. Iecerei ir tēlainis, autentisks risinājums, tas atbilst tematam un aktualitātei vai problemātikai. Lietota mākslas veidam vai kultūras notikumam atbilstoša terminoloģija.
Plānotā rezultāta izvērtējums	Paškritiski analizē un vērtē sava piedāvājuma stiprās un pilnveidojamās puses saistībā ar savas idejas izstrādes procesu, detalizēti apraksta kas būtu darāms, lai savu sniegumu uzlabotu.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Rīcības vārdi

Rīcības vārds	Rīcības vārda nozīmes skaidrojums
Apkopot	savākt vienkopus, strukturēt izmantojamo informāciju
Aprakstīt	sistēmiski, noteiktā un loģiskā secībā izklāstīt, uzrakstīt atbilstoši noteiktiem kritērijiem, neiekļaujot pamatošanu, izskaidrošanu
Apzināt	izpētīt, uzskaitīt, apkopot iepriekšējo pieredzi, iepriekš veiktos pētījumus, projektus, kultūras notikumus, mākslas darbus u. c.
Atpazīt	atrast, atklāt, konstatēt, identificēt kultūrvēsturiskajiem periodiem, mākslas stiliem vai virzieniem raksturīgos mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus vai iezīmes
Definēt	formulēt veseluma (objekta, jēdziena, fakta, procesa, pazīmes, problēmas, risinājuma u. tml.) pazīmju kopumu, sniegt precīzu raksturojumu
Dokumentēt	fiksēt un apkopot pierādījumus (skices, attēlus, audiofailus, pierakstus, iedvesmas avotus, procesus u. tml.)
Formulēt	izteikt, t. i. runājot vai rakstveidā izpaust (domu, ideju, aktualitāti, problēmu, faktu u. tml.)
Identificēt	sk. noteikt
Interpretēt	atklāt, skaidrot, pārveidot un pārrādīt mākslas darba, objekta, kultūrsociālās parādības u. tml. jēgu, saturu, ideju vai avotos esošo informāciju, izmantojot dažādus pierādījumus

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Rīcības vārdi

Rīcības vārds	Rīcības vārda nozīmes skaidrojums
Izpētīt	pētīt iepazīt un izprast mākslas darbu, kultūras notikumu, kultūrsociālo procesu aktualitātes vai problēmas u. c.
Konkretizēt	padarīt konkrētu, precizēt tēmu, problēmu, aktualitāti, mērķi u. c.
Noteikt	noskaidrot, pazīt, konstatēt atšķirīgās pazīmes (īpatnības, faktus, viedokļus, problēmas, argumentus u. tml.)
Pamatot	izveidot skaidrojumu, izmantojot atsauci uz konkrētu informāciju (fakti, dati, cēloņi, novērojumi, iemesli, spriedumi u. tml.)
Piedāvāt	veidot iespējamu, vēlamu, derīgu, piemērotu risinājumu, atlasot, izmantojot informāciju un pamanot iespējas
Raksturot	noteikt un aprakstīt, kā arī vērtēt būtiskās, raksturīgās īpašības, pazīmes
Salīdzināt	noteikt kopīgās un/vai atšķirīgās īpašības, pazīmes pēc būtības salīdzināmiem veselumiem (objektiem, jēdzieniem, faktiem, procesiem, pazīmēm, problēmām, risinājumiem u. tml.), atsaucoties uz abiem (vai visiem)
Secināt	veidot atzinumu, spriedumu, pamatojoties uz iegūtajiem faktiem, iepriekš veiktu analīzi, vērojumiem, cēloņsakarībām u. tml.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Tehniskais nodrošinājums

☐ Palīdzība, informācija

☐ <https://atbalsts.refined.site/>

☐ Darba laiks:

☐ katru darba dienu no 9.00 līdz 17.00,

☐ Tālrunis: +371 66051908,

☐ e-pasta adrese: atbalsts@viaa.gov.lv

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Jautājumi?

Lai mums kopā izdodas!

vita.jaunozola@viaa.gov.lv
<https://www.visc.gov.lv/lv>

07.04.2025.

